

🌸 **שם הכלי:** שימוש במחשב בקרב אנשים עם מוגבלויות (מדריך ראיון)

🌸 **פותח בשנת:** 2011, **על ידי:** רותם ניצן וולקוביץ (2011).

<p>לבחון את השאלות: 1) כיצד תופסים אנשי הצוות את יתרונות ומגבלות השימוש במחשבי התקשרות אצל בוגרים עם מוגבלויות התפתחותיות? 2) כיצד תופסים אנשי צוות את תפקידו של המחשב כאמצעי לתקשורת אצל בוגרים אלה? 3) כיצד תופסים אנשי הצוות את חווית האינטראקציה שלהם עם בוגרים עם מוגבלויות התפתחותיות המתקשרים בעזרת מחשבי תקשורת? 4) כיצד תופסים אנשי הצוות את תהליך הטמעת השימוש במחשבי תקשורת אצל בוגרים אלה? 5) מהי לדעת אנשי הצוות ההשפעה שיש לשימוש במחשבי תקשורת על המשתמשים בהם ועל סביבתם?</p>	<p>מטרת הכלי</p>	<p>1</p>
<p>ראיון חצי מובנה</p>	<p>סוג כלי המחקר</p>	<p>2</p>
<p>צוות העובדים בבית נועם (מרכז יום לבוגרים בגילאי 21 ומעלה עם מוגבלויות התפתחותיות). במחקר השתתפו 2 מרפאות בעיסוק, 2 קלינאיות תקשורת, 2 רכזות כיתה, רכזת מחשבים והמנהלת המקצועית של המקום.</p>	<p>אוכלוסיית היעד</p>	<p>3</p>

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
<p>רותם ניצן וולקוביץ (2011). "תפיסות אנשי צוות את השימוש במחשבי תקשורת אצל בוגרים עם מוגבלויות התפתחותיות". בהנחיית: ד"ר דליה זק"ש וד"ר טל לבל</p>	<p>573</p>

שימוש במחשב בקרב אנשים עם מוגבלויות (מדריך ראיון)

רותם ניצן וולקוביץ (2011)

ספרי לי קצת על עצמך

מקצוע, שנות וותק, תפקיד בבית נועם, שנים בבית נועם, היקף שעות (ימים) בבית נועם, מקומות עבודה נוספים.

תארי את השימוש שלך במחשב בחיי היום-יום

לאיזה צרכים את משתמשת במחשב?

באיזו תדירות?

במה הוא עוזר לך בחיי היום יום?

האם ובמה הוא מקשה עליך?

מה דעתך על שימוש במחשב אצל אנשים עם מוגבלויות?

לאיזה צרכים ועיסוקים הוא משמש אותם? במה הוא יכול לעזור?

האם יש להם קשיים ספציפיים בשימוש במחשב? באילו דרכים ניתן להתגבר על קשיים אלה?

ספרי לי על השימוש במחשבים בבית נועם

האם את משתמשת במחשב בעבודתך בבית נועם. אם כן, למה הוא משמש?

האם את משלבת מחשב בעבודה עם החניכים?

ספרי לי על מידת המעורבות שלך בתת"ח בבית נועם

האם את מקבלת הדרכה בתחום התת"ח?

מה את חושבת על הידע שלך בתת"ח? היית רוצה לדעת יותר? באיזה תחומים?

מה זה אומר מבחינתך מחשבי תקשורת?

איזה סוגים את מכירה? מבחינת חומרה, תוכנה, עזרי קלט ופלט?

מה את חושבת על מידת ההיכרות שלך עם מחשבי התקשורת? היית רוצה לדעת יותר?

ספרי על השימוש הנוכחי במחשבי התקשורת:

מה היו מטרות השימוש במחשבי תקשורת עבור חניכים אלה?

האם יש קשיים? מהם? איך ניתן להתגבר עליהם?

האם יש דברים טובים שקרו בעקבות השימוש?

מה את מצפה שיקרה מבחינת השימוש במחשבי תקשורת? תדירות, מקומות, זמנים, מסגרות שונות?

ניזכר איך הכל התחיל, כיצד מתבצע תהליך קבלת ההחלטות לגבי שימוש של חניך במחשב כאמצעי

תקשורת?

מי משתתף בתהליך? מי קובע? (צוות, משפחה, חניך)

מי אמור לטפל ברכישה ואחזקה?

מה מידת המעורבות שלך בתהליך קבלת ההחלטות?

האם את מרוצה מתהליך קבלת ההחלטות?

לאחר שמתקבלת ההחלטה כיצד מתרחש תהליך יישום ההחלטות?

מה נדרש מהחניך בתהליך היישום?

מה נדרש מהצוות?

האם את מרוצה מהתקשורת בין אנשי הצוות בנושא השימוש במחשבים?

האם את מקבלת הדרכה ותמיכה במהלך המעורבות שלך בתהליך ההטמעה? אם כן, מה אופיה?
(מבחינת תדירות, נושאים, הדרכה אישית או קבוצתית וכו')?

האם היא מספקת לטעמך? במה את חושבת שעל ההדרכה להתמקד?

האם לדעתך תהליך ההטמעה כפי שהוא מתבצע בבית נועם מוצלח?

אם לא, אילו שינויים היית עושה?

האם הוא מוצה עבור החניכים להם כבר יש מחשבים לתקשורת?

איך את רואה את ההמשך?

מה מקשה על התהליך?

מה עשוי לדעתך לעזור? לשכלל את התהליך?

מה לגבי העדפות החניכים? האם יש כאלה שמעדיפים מחשב על פני לוחות?

מה לגבי העדפות בני המשפחה?

מה את חושבת על שימוש במחשב ככלי לתקשורת כחלק מאמצעי התקשורת האחרים?

מהם בעיניך יחסי הגומלין ביניהם?

מה דעתך על יעילות התקשורת של החניכים בעזרת מחשב?

כיצד הוא משפיע על היעילות תקשורתית? מהן הסיבות להפחתה / להגברת היעילות?

בספרות נאמר כי:

היתרונות העיקריים של מחשבי התקשורת כוללים:

עצמאות השימוש; עליה משמעותית במוטיבציה לתקשר; הזדמנויות חדשות לתקשורת; המחשב הפך לכלי חשוב ללימודים ופנאי, מה דעתך על כך?

החסרונות כוללים:

השימוש במחשבי תקשורת נעשה בהקשר מסוים כמו המסגרת החינוכית או מסגרות פורמאליות אחרות; הוגבל למבטים קצרים; מחשבי תקשורת האטו את קצב הדיבור בייחוד בשימוש בסריקה, מה דעתך על כך?

כיצד חווית את ההשתתפות (או ההנחיה) בקבוצה בה השתתפו חניכים עם מחשבי תקשורת?

מהם ההבדלים בעיניך בתקשורת ובאינטראקציה עם אלה שהחלו להשתמש במחשבי תקשורת לעומת אלה שמתקשרים בעזרת לוחות?

הקרנת קטע מס' 1 מתוך התצפית:

באחת הקבוצות אסנת אמרה משהו שבחרתי להראות ולהשמיע לך. מה דעתך על ההערה של אסנת? כיצד לדעתך משפיע הדיבור בעזרת מחשב תקשורת על מהלך השיחה וההשתתפות בקבוצה?

הקרנת קטע מס' 2 מתוך התצפית:

מה ראית? מה את אומרת על מה שהתרחש?

מה דעתך על הדיבור? האם זה הדיבור היחיד? אפשר לשנות?

הקרנת קטע מס' 3 מתוך התצפית:

תארי מה התרחש בקטע שראית. מה דעתך על האופן בו החניך מכין את דבריו?

בואי נדבר על הזמן שלקח לחניך לדבר

מכירה דרכים לזרז?

הקרנת קטע מס' 4 מתוך התצפית:

תארי מה התרחש בקטע שראינו.

בקבוצות בבית נועם נהוג שלכל חניך שמדבר בעזרת לוח תקשורת יהיה מלווה תקשורת.

בקטע שראית לחניך הייתה מלווה תקשורת, מה דעתך על תפקיד מלווה התקשורת בהקשר לשימוש במחשב תקשורת?

האם לדעתך יש הבדלים בין שימוש במחשב תקשורת בשיחה "אחד על אחד" לעומת השימוש

בקבוצה?

מה עמדתך לגבי שימוש במחשבי תקשורת בקבוצות שאת מעבירה? מהן העדפותייך?

האם ההעדפה לקבוצה אותה את מעבירה לעומת קבוצה בה את משתתפת?

ראיה קדימה

כיצד את רואה את השימוש במחשבי תקשורת בבית נועם בעוד מס' שנים?

האם לדעתך אפשרי שהמחשב יהפוך להיות אמצעי עיקרי?

מה נדרש לשם כך?

במי זה תלוי? המשתמש? הסביבה הפיזית? האנושית (משפחה, צוות, אנשים אחרים)?

האם זה יכול להיות אחרת?

משתמשים עתידיים?

האם יש משהו אחר בנושא שלא נשאלת עליו והיית רוצה להתייחס?

